

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ES VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre 10 frt. — kr.
 Félévre 5 „ „ „
 Negyedévre 2 „ „ „
 Egy hóra 1 „ „ „
 Egyos szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Főter 1282. sz.)
 bérmentre küldendő.

Előfizethető helyben:
 Telegr. K. Lajos Könyvkereskedésben
 és a kiadóhivatalban. (Főter 1282. sz.
 alatt.)

Hirdetési díj:
 Négy soros hirdetés 5 kr. Nagyból
 terjedelmű s többnapos hirdetések alkö-
 szorint jutányos áron vételnek fel. Helyg-
 díj minden külön bejelölés nélkül 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újsónapszám 50 kr.

Nyitási közlemények minden példány
 50 krajczár.

Hirdetéseket felvételre a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. Főter 1282. sz.
 alatt.)

Készletnek nem adtnak vissza.

Árpád nyelve.

Sajátságos kijelentéssel lepte meg a »Budapesti Hirlap« vagy mondjuk Vámbéry, a világot. Azzal, t. i. hogy Árpád s a korabeli magyarok nem tudtak magyarul. Sajátságosul mondom; de nem megdöbbentő s épen nem képtelen, vagy neveléssel, mint a milyennek azt, indígnaló véhemenciával, a lelkes magyarokban ágaskodó nemzeti önérték bélyegezni törekszik. Nem képtelen vagy neveléses az az állítás, hanem, ha egy kissé gondolkodunk felette, szinte természetes. Mert hogyan is alakulhatott ez a nemzet, ez a nyelv? Az csak nem lehet, hogy mindjárt kezdetben gomba módjára előtérmett valahonnan k t tisztán beszélő magyar ember, s azoktól származott volna le egyenesen, minden más befolyás, vegyülés, keresztződés nélkül a mostani magyarság. Az efféle származtatás helyén volt a bibliai korban, s jól illhetik a név telen jegyző k szájába; de a komoly történetnyomozás előtt egy percig sem állja meg a helyét. Van annak természetszerűbb s célhoz vezetőbb magyarázata. Valahol az általi hegyek fenőrengetei közül felmerül egy néptörzs, melyről csak azt tudni biztosan, hogy nem tartozott a kaukázsi fajhoz. E néptörzs az utba eső sivatag pusztákra keresztül tartó nomádélet után elérkezik az Urál hegységhez s a Káspi tenger mellékehez. Újában érintkezik a perzsákkal s azoktól máig meglévő szavakat kölcsönöz. Az Urál vidékén rokonszarmazású /finn-ugor/ törzseket talál, azokat alveti, közli azokkal saját politikai és hadi szervezetét s cserébe átveszi azok nyelvét, a nélkül azonban, hogy a magáéval azért végleg felhagyna. Később átrobog rajta a hun-avar-zivatar. Majd jönnek a besenyők, azok megnyomják s rávetik a kazárookra, bolgárookra. Ezekről ismét ra-

gad rá valami; a kazárok révén héber vonások is elegyülnek nemzeti arculatába; sőt az e tájon észak felé lakó szláv törzsek is nyomokat hagynak rajta. Eként jut el Eteleközbe. De még idáig magyarnak nem nevezhető ez a nép. Ők magok hogyan nevezték magokat, nem tudni; de arab és görög írók szabar-tojasz fájószók-oknak, turk o k n a k írják őket, s csak később lesznek h u n g r i k (ha ugyan ez nem valamely hun törzsnek szól) s a mostani hazában kapják az itt lakó szlávoktól az u n g r i nevezetet.

Mindez annak a jele, hogy ez idő szerint a magyar még csak egy zagyva nép és nyelvcsopót volt, a keveredésnek, az összeolvadásnak első stádiumában, s csak a többi népekénél fejlettebb s azokra is kiterjesztett politikai s hadiszervezete adta meg neki s a többieknek is az egységes nemzet jellegét. Nem oly vad dolog tehát az s érthető, ha Vámbéry afféle állítást meg mer kockáztatni. Állítása csak feltett formájánál fogva képezheti vita tárgyát, hogy t. i. nélkülük, a magyarok nélkül tudtok, hozzájárulások nélkül alakult volna meg ez a nyelv. Nem nélkülük, s nem tudok nélkül; s nem találtak itt kész nyelvet. Sőt ellenkezőleg, ők adták meg azittakkor csak a alakuloban levő nyelvnek s a magokkal hozottnak a végső formát. Mikor az etelközi haza felulása után új lakhely után nézve, a mai Magyarorszába csapkodtak, itt is a Nagy Károly idejéből fennmaradt ugor s avar törzseket találtak. Ezekkel s még más itt lakó elemekkel újra elő kezdődött a vegyülési folyamat s mert — a mint hogy a megtelepedés sem egyszeri, rögtöni, hanem fokónkénti volt — arra, hogy ez a népi és nyelvi konglomeráció tökéletesen kristályozódhassék, huzamosabb idő kellett, több mint bizonyosra vehető, hogy a magyar nyelv

mint olyan még akkor — Vámbéry állítása ellenére — nem volt végleg megalkulva, s épen olyan biztosan állítható, hogy Árpád s az ő magyarjai — a szó mai értelmében magyarul nem is tudhattak.

Az efféle nyelv és nemzetalakulás minden kétségen felüliséget egyébként sokszorososan illusztrálja a történelem; sőt egy ilyen kisebb méretű parciális vegyi folyamat épen ma, szemünk előtt megy végbe. Az, a ki a jelenlegi Budapestben alakulásban levő nyelvet figyelmeztet, tökéletesen meg van arról győződve, hogy egy század, talán ötven év múlva az irodalom minden purifikáló mesterkedése dacára egy idegenszerű nyelvsziget fog ott képződni,* mely, Budapest lévén az ország szive, változást fog okozni nyelvünkben, legalább is oly mértékben, mint a mily mértékben mi külön bözünk a 10—12-ik század magyarjaitól.

Igmándy Miklós.

Igen érdekes kérdés ez, melyet nagyon érdemes most, a milléniumi ünnepek küszöbén, megvitatni. Mi azonban — Vámbéry ellenveleménye dacára is — azon nézetben vagyunk, hogy bizony Árpád és az ő vitézei magyarul beszéltek s magukkal hozták nyelvéket is Ázsiából. Azt megengedjük, hogy a magyar nyelvbe azóta sok idegen elem vegyült (török-tatár, szláv, német s latin szavak), de a magyar nyelvből is nem egy szót átkölcsönöztek azon nemzetek, melyekkel a magyar nemzet gyakrabban érintkezett. Azt is megengedjük, hogy a mai magyar nyelv sokban különbözik attól a nyelvtől, melyet őseink Árpád korában beszéltek; ez természetes is,

* A budapesti dialectus, mihelyt Budapest magyarrá válik, elenyészik; mint a hogy a felvidéki városok zagyva magyar nyelvét lassanként kiküszöböli az ifjabb generáció. K. B.

mert minden nyelv fejlődésnek van kitéve s így sokat fejlődött a magyar nyelv is; de hogy az Árpád nyelve alapvonásaiiban teljesen meg egyezett a mai magyar nyelvvel, csupán kifejezésekben és fordulatokban volt szegényebb, azt már Vámbéryval szemben is merjük vitatni; sőt azt is bátrak vagyunk állítani, hogy az Árpád nyelve és a mai magyar nyelv közt nincs olyan nagy különbség, mint a milyen különbség van pl. a Niebelungen-lied eredeti, és német nyelve, és a mai, a Luther Márton biblia-fordítása által teremtett német nyelv közt; olyan nagy ez a különbség, hogy az eredeti Niebelungen-liedet le kellett fordítani németre, hogy a mai németek megérthessék! Az Árpád-királyok korszakából származó legregibb magyar nyelvemlékek és a mai magyar nyelv között ilyen különbség nincsen, sőt a különbség legnagyobb részét is az okozta, hogy a Németországból áptlantált barátok, kik magyarul edes-keveset érthettek, nem tudták az imádságokat és halotti beszédeket, latin betűkkel, helyesen áttenni a magyar nyelvre, hanem e helyett: »Látjátok«, ezt írták: »Latiatuc.« Stb. Az ilyen, helyes írási tökéletlenség, tévedésbe ejtheti a legnagyobb tudósokat is; annál inkább tévedésbe ejtheti Vámbéryt, a ki nem nyelvtudós, csupán bátor utazó, ki sok fizikai s ajátságot megfigyelt, sok nyelvet is megtanult, de a nyelvek géniuszába — sajnos! — nem hatolt be. Az ő török-tatár elmélete, a magyar nyelv eredetére nézve, teljesen tévutra vezette őt. Mert minden valószínűség szerint úgy állott a dolog, hogy a hunok, avarok, magyarok, kunok, jászok, besenyők, bolgárok, kazárok mindannyian egy nyelvet beszéltek (a mint hogy semmi nyoma nincs a magyar történetben annak, hogy a kunok, jászok és besenyők a magyartól előtő nyelvet beszéltek volna valaha), különféle tájkieltések szerint. Olyan formák lehettek a magyar fajú népek, mint a mai szlávok, kik egy nyelvet beszélnek ugyan, de olyan előtő tájkieltésekkel, hogy egymást alig tádják, sőt gyakran egyáltalában nem tudják megérteni. Ilyen nagy elté-

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Petőfi diadalutja a világirodalomban.

Körülbelül három évtizede annak, hogy egy kis könyv jelent meg, ezime: »Petőfi's Triumphzüge in der Weltliteratur 1846—1866. Irattott Brüsszelben 1866. márczius havában; nyomtatott Eberfelden. E kis könyv kétszeresen érdekes mi reánk magyarokra: mert Petőfiről szól s mert az egész művelt külföldnek bámuló bódulatát tolmácsolja Petőfiének lángszelleme előtt.

Legkivált Kertbeny Károly szinte rajongóan buzgó tevékenységével foglalkozik, melylyel ő Petőfit idegen népekkel megismertette és megszerettette.

Kertbeny Károly Maria, a »Deutsches Element in Ungarn« szerkesztője, 1846-ik éven vándorolt ki Németországba, kísérve kortársai gunyjaitól, neveltségese téve Pákh Albertnek egy hírhedt humorisztikus novellájában.

Ő azzal állt bosszút — mint Jókai mondja — hogy odakünn Németországban folytonosan írt, beszélt, izgatott a magyar irodalom mellett. Petőfi költeményeinek legelső — a Dux Albert által fordított — német kiadásával bejárta Francia, Olasz, Angol, Németországot és Svajcztot. Az ő révén ösmerte meg a kü föld legnagyobb részt Petőfi költeményeit — és olvasták elragadtatva — s oly szellemek, mint Manzani, Zschokke, Meizner Alfred, Bulver, Freiligrath, Humboldt, Uhland, Schmidt, lelkesedtek rajta.

De legjobban lelkesedett Petőfiének ama fordításokból, természetesen csak halványan viszatükröző zsenijén Heine és Beranger.

Petőfi kedvence, az ujkor legnagyobb német dalmoka, szintén Petőfit választotta kedvence költőjének s maga kérte Kertbenyt, hogy kísértse meg Petőfi költeményeinek németre való fordítását. Kertbeny engedett a dalnok kérésének s a kötet megjelent 1848. október

havában; 170 költeményt tartalmazott s Heinek volt ajánlva.

A megírt költőt annyira elragadta e kötet, hogy noha már »párnasra«-jában sanyalódott Parisban halálos betegen, mégis megírta azt a levelet Kertbenynek, melyet azóta többször publikáltak.

Beranger lelkesedése kitünik abból a levélből, melyet 1855. decz. 10-én intézett Kertbenyhez. Mely sajnálatának ad e levélben kifejezést a föltől, hogy nem olvashatja eredetiben nagy költőket és hozzá teszi: »Nem gondoltam volna sohasem, hogy valaha ennyire tudjam becsülni a magyar nemzetet s annak dicső fiát, nagy költőjét, Petőfit. Hallom, hogy francziara fordítják költeményeit; semmi kétség, hogy dicső honfiktarsa itt is elnyeri azt a hírnevet, melyet sorával és tehetséggel kiérdemelt Hazánkra vonatkozólag így ír levelemben: »Oly nép az a magyar nép, melyet szeretek és csodálok, a mit már százszor elmondtam önnek. Mondja el barátai előtt, hogy igen-igen boldognak érezem magam, hogy szívesek voltak reám gondolni s nevemet dicső költőjük neve mellé állították. Legyen meggyőződve a magyar nemzet egyszerű szellemi munkássága iránti tiszteletemről.«

Azon levelek nagyértékű kincsgharmadájaiból, melyeket Kertbeny Európa legelső tekintélyeitől birt, ajánlak itt mutatón a következők:

„Magam is igazán kevés oly természetes hangra találtam, a minővel a magyar nép dicső Petőfije oly pazaron van magáldva, akár egy fülemile. Mi — a reflexió emberei — ily frissen fakadt erettség mellett valóban szánandóknak látszunk!

1848. Heine.

„Petőfit, ezt a magyar irodalomban igazán páratlanul álló költőt, a külföldnek jelenlegi legnagyobb lírikusai közül csak némelyik közelítette meg, de egyik sem erte utól.

1857. Bodenstádt Frigyes.

„Petőfi úgy áll előttem, mint a kit min-

den idők és népek legnagyobb költői közé kell sorolnunk.

1859. Grimm Hermann.

„Petőfit olvasva, sokszor olyasformát érzek, mintha minden magyar így költene, mintha mindegyiknek meg lenne ez a poétai adománya. E vonáshoz szerencsét kívánok a magyaroknak. Így Arany költészeté is rokona a Petőfiének, de mégis Petőfi a legnagyobb tehetség. Ő tüzesebb és szilajabb, tele azzal a szép erővel, mely sohasem lesz kicsapongó, noha — hála Istennek — a féket nem ismeri.

1862. Sealsfield Károly.

„Csakugyan szerfőlt megleg ily közvetlen közelben ily ragyogó szinompájú virágra akadni, mikor már az ember végig szaladt az egész világon és ennek dacára alig talált valami ődébet. De épen e közelég miatt fog jó sokáig tartani, míg mindenki észreveszi és érdeme szerint becsüli meg e kincset.

1850. Humboldt Sándor.

1860-ik éven adta ki Kertbeny Petőfi epikai költeményei közül Münchenben a »Tündérlálmot«, »János vitézt« és a »Bolond Istókot«. E költeményeket szerda estánként II. Miksa bajor király előtt olvasták fel, ki nem tudott eléggé gyönyörködni bennük s mindenféle elmes, de gazdag csecebecsékkel ajándékozta meg fordítójukat. Meg nagyobb sikerrel olvastott föl belőlük Kaulbach Vilmosnak, a hírneves festőnek, ki e felolvasások után kezdte meg »Petőfi illusztrációit«, melyeket azonban nemzeti viseletünk hiányos ismerete miatt abba hagyott.

Németországban 1860-ban jelent meg tízezer példányban Petőfi valogatott lírai költeményeinek népies kiadása. New-Yorkban nagyobb kiadás készült, hogy a költő híret elvigye Kaliforniáig s Ausztráliáig, hol már is propagandát csinált az eredeti versekkel Xantus, Vas gróf és Vekeli, kik mint emigránsok vitték oda Petőfi költeményeit a legkedvesebb emlékü és vigaszai száz és száz földnek és bajtársnak.

Kelétlen Konstantinápolytól Kalkutáig, Alep-

pótól Kairóig régóta hangzik már Petőfi neve hontársai ajkairól. Dr. Scheider őrnagy Alepban olvasta fel költőnek verseit Bem tabornoknak, kinek Petőfi hadsegéde és kedvence volt. Dr. Duka Tivadar a Ganzesz partján tolmácsolta az Indusoknak Petőfi verseit. Vámbéri Közép Afrikáig, Kínáig és Bokharáig hatolt velök; Magyar-László, a magyar születésű néger fejedelem, Petőfiről tanította magyarul fekete gyermekeit.

De messze haladta meg másoknak támogató fáradozását Petőfi őseréjű költő langelméje, mely maga tört állandó, örök utat magának!

Tehát e tüneményes ember — így szól a kis könyv, — ki maga adta magának a Petőfi Sandor nevet, profétának bizonyult, midőn néhány hónappal gyászos halála előtt hattyudalát éneklé:

S szólj erősen lantom, hogyha
 Mír utolsó e dalod,
 Hirtelen ne haljon ő meg,
 Zengjék vissza az időnek
 Bérczei: a századok.

R. . sz Antal.

A tekintetes ur.

— Humoreszk. —

— Írta: Oláh György. —

Sándorfalva elég csinos kis község a Bodrog mellett, még ha nem díszitné is az a két uri lak. Az egyik, mely a Bodrog felől eső dalondombra építette t a hatvanas években tekintetes Vagányossy Péter urtól, ki már akkor is e község földesura volt ősei nyomdokán, — nem annyira diszes voltánál fogva, mint inkább erős szerkezetre és ódon külsejére nézve költi le a néző figyelmét.

A másik lak már a modern építészeti készítménye: meglepő arányokkal, s tetszetős ékítményekkel tarkázva E háznak fiatal ember a gazdája. Ugyanis, a Zeleméryeknek nem jutott eszükbe, hogy erre fele is szerezzenek

rések aligha voltak a magyar fajú népek közt, kiket azonban a viharos századok elsodortak, a testvéreink közül egyedül a legerősebb, a magyar maradt meg, Árpád nemzete, melynek a török (tisztel-et-becsület különben neki) legfejlebb másodunoka testvére. Közlebbi rokonait a szláv és germánaradát részben kiirtotta, részben pedig beolvasztotta, mint a hogy az eredeti magyar fajú bolgárnép beolvadt a szláv elembe, a jászoknak nagy része (Jassy-jászváros) az oláh elembe, s ugyanazon sors fenyegeti a tőlünk elszakadt csangókat is. Ha a magyar szintén elvesztette volna nyelvét és nemzetiségét, csak akkor mondhatná Vámbéry azt, hogy Árpád nem azt a nyelvet beszélte, a mit mi beszélünk. Egyébiránt errare humanum est, Vámbérynak is legyen — nagy érdemeiért e nagy tevéde megbocsátva!

(K. B.)

Magyar főudvarmesterei hivatal
A királyi Apponyi Lajos gróft kinevezte magyar kir. főudvarmesterré és már megkezdte a lakásul es hivatalul szolgáló helyiségek berendezését a budai várban. Löwenstein lovag udvari titkár e czéloból már Budapestben időzik. A magyar főudvarmesterei hivatalhoz Jäger udvari furirt es Maszak udvari fogalmazót osztják be s azonkívül még 9 tisztviselőt. A hivatali állandóan Budapestben lesz. Az új hivatal nem érinti Hohenlohe hercege főudvarmesternek, a ki immár egy negyed század óta viseli e tisztet. Hohenlohe hercege úgy, mint eddig, ezentul is fungálni fog a Magyarországon lejátszódó udvari aktusoknál es a budapesti magyar főudvarmesterei hivatali állandó kontaktusban lesz a becsi főudvarmesterei hivattal. — Együttel rendelkezes történt az iránt, hogy a magyar udvarmesterei hivatal, a bécsinél nem koordinálva, hanem szubordinálva legyen es csak mintegy a becsi főudvarmesterei hivatal fiókjaként szerepeljen. Ez a rendelkezés azonban ellentétben áll az e dologban annak idején tett kormány-nyilatkozatokkal.

A „Csokonai-kör“ évi jelentése.

— Felolvastott a „Csokonai-kör“ apr. 21-iki közgyűlésén. —

(Folyt. és vége.)

A debreczeni Casino a Kazinczy alapítványból hirdettet pályázatra beérkezett munkák megbírálására, valamint a pályakérdések kitűzése es ezben s. körünknek kérte föl.
A beérkezett négy prózai es három verses pályamunka közül a „Komáromi Csipkés György élet es jellemrajza“ című történelmi dolgozat es a „Karacsóny György“ című népmoinda nyertek meg a díjakat. — Új pályakérdések közül pedig prózai munka tárgyai kitűztetett Árpád alakja a magyar mondában es szereplésében; verses pályázatra pedig „Sátynak“ a mai társadalmi életből vett tárggyal.

maguknak telkeket, lévén nemesi birtokuk és idők óta Arad vármegyében; de hogy Zeleméry Zoltán mielőtt elszakadt volna a családtól, mert takarékos apja kellelténél többször dorgálta meg őt legényes kedvtelése, s költségei miatt, — eladta, egyik nagyúrnéjéről rája hagyományozott birtokát, feljött gazdálkodni a Bodrog mellé s éppen Sándorfalvára.

Abban ugyan semmi különös nincs, hogy két uri iskál áll egymáshoz közel; még abban sincs, ha tekintetes Vagányossy Péter ur főlegény, Zeleméry Zoltán pedig nagyságos ur s ezse egában sncs a násules. De már azon fennakad minden ember fia, hogy ők ketten nemcsak nem jarnak együvé, de szóba se állnak egymással soha.

Egy szer találkoztak, mikor Zeleméry belekötöztött új gazdaságába. Ekkor udvariasságból ament a szomszédba, hogy bemutatassa magát. Azonban úgy tapasztalta: nem szivesen látott vendég itt, mert Vagányossy ur bator volt oda nyilatkozni, hogy hadi táborban áll minden, ugynevezett iparlovaggal, a ki — Isten tudja: hogyan? — meggazdagszik valahol, aztán elmegy messze — gazdálkodni, a hol nem ismerik, ott aztán rabélygoznak a nagyságos czimre, pedig — meglehet — a nevét is 50 krajczáron szerette — y-nal! Vagányossy, az a nev! Meg a vasuti sineket is az ő nevérol nevezik — vagánynak.

Ilyen tartalmu volt a tekintetes ur fogadó beszéde; természetes tehát, hogy a nagyságos ur nem tartotta meg programm beszédét. A hogy jött, úgy elment.

Vagányossy ur jobban örült ennek, mint-ha 20,000 forint tiszta haszna lett volna a dohánny, mivel a jövőbe ha ő tervet látta szepen megvalósulni e hideg udvariasság révén, mert házasondi akar, azaz meg kell nőlnie! — nem ugyan egy most átkotandó hazai törvény értelmében, minő Amerikában életbe lép nem soka, az amerikai hőigyek öröme, mely szerint az agalegényeket nagy adóval fogják sújtani, (ilyen törvény nálunk is be-

Ezzel kapcsolatban örvendetes jelentés gyanán számolhatunk be arról az alapítványról, melyet iradalmunk egy derék barátja, a mult évben elhunyt Telegyi K. László tett egy Debreczen: Eső Takarékpénztári részvény oly csele följajlásával, hogy annak jövedelme nagyobb időközökben kitűzendő színmű-pályázat jutalmául tüzes-sék ki.

Ez évi irodalmi természetü tevékenységünknek legmaradandóbb emléket azonban a már említett Évkönyv — kiadásával kívántuk megörökíteni. Évkönyvünk felöleli a Csokonai-kör eddigi irodalmi munkásságának legerősebb részét es különösen a Debreczeure es Debreczen múltjára vonatkozó közlemények, e mellett városunk művelődéstörténetéhez is igen becses adalekokat nyujtanak. — Az az elismerés, mely Évkönyvünket nemcsak tagtársaink részéről, de mindenoldalról fogadta, megnyugtatót bennünket az iránt, hogy a Csokonai-kör nem hiába dolgozott es buzdítson is mindnyájunkat a kör hivatásának megfelelő tevékenységre.

Ezen hivatásból kifolyó feladatunknak tekintettük egyébké köz művelődési es szépsészeti érdekeink fekarolását is. — Mult évi közgyűlésünk határozatahoz képest a debreczeni protestáns egyetem, illetleg főiskolánk egyetemmel fejlesztésének céljaira megzavazott 1000 korona esedékes részletei befizették a főiskolai pénztárba. — Anyagi erőnket fölulmulja, hogy nemzeti emlékedésünk ezen hatalmas épületehöz, Debreczen nagyságának ezen messzevilágító tornyához több pénzbeli áldozattal járulhassunk: de örökre büszkeségét fogja képezni a Csokonai-körnek, hogy egyetemünk kérdésének napirendre hozatalában s zavát a legelsőkközött emeltt fel.

A szépítés tereit kifejtett mult évi működésünknek legkiemelkedőbb mozzanata volt a Kossuthszobor bizottság megalakítása.

A drága hamvakat még nem ölelte keblére az anyaföld, midőn felmerült az eszme, hogy emeljünk ércszobrot Debreczen falai között a magyar történelem legfényesebb alakjának. Az eszmet sajtóunk es a közvélemény általános lelkesedéssel fogadta s az 1894. apr. 8-ikán megalakított, 226 tagu debreczeni Kossuthszobor bizottság aig egy év alatt készpénzben 7,300 forint összegyűjtött, de ameg be nem fizetett összegekben es természetben szolgáltatandó ajánlatokban csaknem ugyanennyit biztosított a szobor alap javára, melyhez az egész hazafias mozgalmat kezdeményező körünk saját pénztárából szinten 200 koronával járult. — Az eredményt saját viszonyaink között kiscsinyelnünk nem lehet es remélhetjük, hogy Kossuth Lajos szobor alakja nem nagyon sok idő mulva hirdetni fogja Debreczen kegyeletét.

Szépítési feladataink közé tartozott a mult évben is az Emlékkertek gondozása. Az emlékkertek kerítésének vandál kezre való folytonos megrongálása következtében elhatároztuk annak lehető olcsó, de a jóízlet mégis kielégítő alapos kijavítását, addig is, míg az ideit költségvetés kapcsán előterjesztett javaslatunk elfogadása esetén létesítendő

ill-nék!) — csak egy végrendeletnél fogva, melyben világosan körül van írva, hogy ha: mint aglegény halna meg Vagányossy Péter, es neven utolsó: elesik a fényes mezei hagyatékából.

A tekintetes ur önégyűlten ült ki a tornácra, eresztette a bodor füstöket. E közben elgondolta, hogy nem kell felne már e hetyke uracs személyében a házi barától, hiszen ha szeme van: nem jön ide többé se látogatába, sem egyebb dologban. Meg aztán, nem is olyan az ő menyasszonya, ki feltelni lehetne. Jó nevé, erkölcsös, árva leány ő, a kinek kis korától fogva mostoha anya parancsolt; az ilyen gyermek engedelmességhez van szokva, hozza meg falun nevelkedett, nem esája meg az urat, bárha 40 éves a — férj.

Elköhögte e gondolatot Vagányossy ur, nem hiszgett neki ez a 40 év. De azért boldognak érezte magát. — Nem bántotta a csusz, csak egyszer hetenként, s ugy eszik, mint a farkas.

Hogyan tudhatta volna tehát, hogy mégis van valaki nemesi házában, kinek szíven mely sebet ütött az a nagy urigóg, melylyel a nagyságos urat szelnek eresztette. Leány testvére, Eleonóra az a boldogtalan.

Bemutatná ő, ha éppen nem jönne ki a tornácra. Két évvel fiatalabb Vagányossy urnál, s ha meg hozza veszem, hogy költői lelkkel van megaldiva: elgondolhatja ki-ki, milylen lehet ő. Meg most is könyezik.

Péter, te minden fiatal emberrel így teszsz, elűzöd házunktól. Nem tudtál volna ez szíben beszélni Zeleméry Zoltán ural?! ... Ah, milyen szép neve van: Zeleméry Zoltán!

— Ötven krajczáron vette! morgott a tekintetes ur, — s ha nem vette: jusota, mégis könnyen jutott hozzá. Láss inkább a dologod után, ne erze egy, hiszen kinőtél már a gyermeki korból.

— Könnyű neked Péter, menyasszonyod van! Oh, csak nekem nincs senkim, a kinek szívetem adnám ... Ugy vágyom pedig egy

alpból mindkét emlékkert alacsony, modern izéű vaskerítéssel lesz elátható. A javítás munkálatai csak a f. évben lesznek keresztil vihető, mert a nemes város által ezuttal is megszavazott s hálás köszönettel fogadott 600 frtnyi segély csak a f. évben volt kiutalványozható.

Foglalkoztunk a városrendezés körébe való újabb eszmékkel is. — Nevezetesen egy tagtársunk indítványára a kollégium mögött fekvő, elhanyagolt, az u. n. Kis-köz szabályozása tárgyában javaslat kidolgozására bizottságot küldtünk ki.

E helyen megelégedéssel mutatunk rá arra az örvendetes eredményre, hogy az általunk évek óta bangoztatott kívánságokhoz képest törvényhatósági bizottságunk közgyűlése határozott végre a Csapó-utca es az Egyháztér sarkán disztelenkedő Stenczing-erház megszerzése es lebontása tárgyában, meglepettette a szépítés es kisé s a jaititási alapot es záros határidőt tűzött ki az utcák elnevezése es új házszámok as tárgyában létesítendő javaslat előterjesztésére.

A Csokonai-kör azonban, mely a jövő fejlődést munkája, kegyelettel őrzi a mult hagyományait is, azért kezdeményezte a Mélius Péter sirja es egyéb régi emlékek felkutatására a Csokonai-kör, Debreczen sz. kir. város es debreczeni ev. ref. egyház kiküldöttéből álló bizottság alakítását, melyet a nemes város, valamint a debreczeni ev. ref. egyház es főiskola már is 100—100 frtnyi segélyben részesített es mely tényleges működéséig megkezdte, mihelyt a tek. városi tanács által kiküldött egyik tagjának, az elhunyt Zöld Mihály tanácsnoknak helye betöltötték.

Ezekben vázoltuk mult évi működésünk képét, melynek kiegészítésül megemlítjük, hogy 7 választmányi, 3 szakosztály es bizottsági ülésen törekedtünk körünk ügyeit legjobb tehetségünk szerint elintézni. Anyagi tekintetben nem panaszkodhatunk, mert 1554 frt 85 krt tevő bevételünk, 1353 frt 31 krt kiadásunkat 201 frt 54 krral multa felül, míg 15,607 frt 91 kr vagyónunk 341 frt 72 kr vagyonszaporodást mutat.

A kör tagjainak számában, mint jelentésünk bevezető részében kiemelni köteleességünknek tartottuk, nem gyarapodott. Alapító tagunk van 55, rendező tagjaink száma mindössze 304. — Bizonyára elég tekintélyes szám, de mégis messze elmarad attól a képtől, a milyennek mi a Csokonai-kör jövőjét leki szemünk elé rajzoljuk, a milyenné azonban csak úgy fejlődhetik, ha bennünket s a körnek a módosított alapszabályok szerint nem sokára bekövetkező új szervezet, Debreczennek minden polgára, rang es osztály különbség nélkül azzal a meleg érdeklődéssel es bizalommal támogatja, a melyet kérünk is szeretettel városunktól, a melylyet a maga bölcsessége által vezetve, bizonyára fokozottabb mértékben fogja törekvéseinket megajándékozni.

Debreczenben, a Csokonai kör választmányának 1895. ápr. 19-én tartott gyűléséből.
Géresi Kálmán Dr. Bakonyi Samu főtitkár.

Egyházközpontok a képviselőházban.

A képviselőház közoktatásügyi bizottságának tegnapi d. e. 10 órakor tartott ülésére nyitotta meg a lejujabb egyházközpontok kampányát. A bizottság a megsonkított vallás szabadsági törvényjavaslatot in integrum restitua ta. A kormány részéről Wallasics Gyula szakminiszteren kívül Banffy Dezso báró miniszter-elnök es Erdély Sándor igazságügyi miniszter is jelen voltak es végig hallgatták a tárgyalást melyet ezuttal Csáky Albin gróf, a közoktatásügyi bizottság új elnöke vezetett.

Tíz óra mult néhány percczel, mikor az elnök az ülést megnyitotta es legott átadta a szót Bessenyei Ferenc bizottsági jegyznek, mint előadónak, a ki a vallás szabadságról szóló törvényjavaslatnak változatlanul való elfogadását ajánlotta.

Wallasics Gyula dr. kultuszminiszter ekkor oly értelemben terjesztett elő indítványt, hogy a törvényjavaslat 22., 23. es 24. §§-ai mint III. fejezet, a főrendek által szinten törölt 26. §. pedig, mint a záróhatározatok megfelelő szakasza ujjal beiktattassanak.

A II. fejezet címzébe felvett „jövöbena törvényesen beendő felekezetről tett módosítványt a miniszter elfogadja.

Bánó József, a nemzeti párt tagja szól először hozzá az indítványhoz. Következőtes akar maradni úgymond, s minthogy az előző alkalmakkor sem szavazta meg a felekezeti különbséget, most sem fogadja azt el úgy, a hogy a miniszter indítványozza, hanem hozzájárul a főrendek által módosított törvényjavaslathoz.

Sághy Gyula annál is inkább csatlakozik Bánó felfogásához, mert hisz a kormány arra vállalkozott, hogy az országgyűlés két háza között elosztja az ellentéteket, de ha most újat álljuk a főrendek módosításainak, akkor bajos lesz az a célt elérni, mert a főrendek már is elment addig a határig, a meddig mehetett; engedjen tehát most a képviselőház, hogy egyszer valahára vége legyen a vívzány-nak.

Kiss Albert ugyancsak a következőtosség követelményének tesz eleget, mikor elfogadja a törvényjavaslatot es az az óhajátja, hogy a képviselőház is következőtes maradjon; éppen ezért pártolja Wallasics miniszter indítványát.

Boda Vilmos mindenben hozzájárul a Kiss Albert felfogásához, Sréter Alfred es Molnár Antal szinten a miniszter álláspontjára helyezkednek, mire határozatiag kimondja a ? ?

A vallás szabadságról szóló törvényjavaslat 22—23—24. §§ ok mint III. fejezet eredeti szövegezésükben visszaállítatnak.

A záróhatározatok sorából törölt 26. §. eredeti szövegezésben visszaállítatik.

A II. fejezet címzénel „A jövőben törvényesen beendő felekezetről“ címre történt átváltoztatását a bizottság elfogadja.

A bizottság álláspontjának a képviselőház előtt leendő kifejtésével megbízzák Bessenyei Ferenc előadót.

Csáky Albin gróf elők indítványára ezután meg kimondják, hogy a javaslatnak az osztályok mellozésével leendő tárgyalást kéri a bizottság a képviselőháztól, mire

Zeleméry az ablakon nézte a berobogó két kocsi. Az elsőn a menyecske ilt Eleonórával, (ki mellesleg megjegyezze: lenem vette szeméit a Zeleméry ablakáról még egy ilyen lakadalomért se!) Vagányossy a társalgó nővel a másodikon.

— Egy kissé vénecske ugyan a Vagányossy huga, de annál szebb és érdekesebb a felesége! — e véleményt kozszkarta Zeleméry az első kocsin ülőkre. — Pompas dologom lesz; udvarolni fogok a leánynak, viszonyt szövköz a fiatal asszonygyal! Ugy se tudják itt, az Isten háta mögött, mi az a regény, no, majd rögtönzők én! Türelm ven medve, (Vagányossyt értette,) csak türelm!

S olyan jó izüen nevetett, mintha egy kedves barátja feleségének elcsabításáról volna szó. Pedig ők ellenségek.

Egy szombat reggel — par héttel az esküvő után — a szokotnál korábban kelt fel Vagányossy, alig volt öt óra, kiült a tornácra es pipázott, nézve a nap keltét, s azon gondolkodott, hogy az ő életnek egére is úgy jött fel a botdógnak napja, mégis csak jó az a zszony a háznál.

Merengéséből egy ficzkó zavarta f l, a ki most jött be a kapun, s hangos köszönés után egyenesen a szobába megy.

— Hova megyi fu? — tartóztatja fel a sáros csizmájú látogatót a tekintetes ur.

— Hát be.
— Aztán minek?
— Hat mert ugy volt parancsolva.
— Ki parancsolta meg?
— Hát azt mondta, a ki küldött, hogy ne kössem sz orrára senkinek.

— De kihez küldtek mézis? — türelmetlenkedett Vagányossy ur.
— Egy fejjér cselédhez. Levelt hoztam neki, de azt mondta, a ki küldött, hogy csak neki adjam oda.

— Kinek te?
— Hát a melyik előtt kötő van, a fején

Kiss Albert hogy mi fog történi a lönböző módosítvány

A képviselőház ugyancsak tegnapi d. e. 10 órakor tartott ülésére nyitotta meg a lejujabb egyházközpontok kampányát. A bizottság a megsonkított vallás szabadsági törvényjavaslatot in integrum restitua ta. A kormány részéről Wallasics Gyula szakminiszteren kívül Banffy Dezso báró miniszter-elnök es Erdély Sándor igazságügyi miniszter is jelen voltak es végig hallgatták a tárgyalást melyet ezuttal Csáky Albin gróf, a közoktatásügyi bizottság új elnöke vezetett.

Tíz óra mult néhány percczel, mikor az elnök az ülést megnyitotta es legott átadta a szót Bessenyei Ferenc bizottsági jegyznek, mint előadónak, a ki a vallás szabadságról szóló törvényjavaslatnak változatlanul való elfogadását ajánlotta.

Wallasics Gyula dr. kultuszminiszter ekkor oly értelemben terjesztett elő indítványt, hogy a törvényjavaslat 22., 23. es 24. §§-ai mint III. fejezet, a főrendek által szinten törölt 26. §. pedig, mint a záróhatározatok megfelelő szakasza ujjal beiktattassanak.

A II. fejezet címzébe felvett „jövöbena törvényesen beendő felekezetről tett módosítványt a miniszter elfogadja.

Bánó József, a nemzeti párt tagja szól először hozzá az indítványhoz. Következőtes akar maradni úgymond, s minthogy az előző alkalmakkor sem szavazta meg a felekezeti különbséget, most sem fogadja azt el úgy, a hogy a miniszter indítványozza, hanem hozzájárul a főrendek által módosított törvényjavaslathoz.

Sághy Gyula annál is inkább csatlakozik Bánó felfogásához, mert hisz a kormány arra vállalkozott, hogy az országgyűlés két háza között elosztja az ellentéteket, de ha most újat álljuk a főrendek módosításainak, akkor bajos lesz az a célt elérni, mert a főrendek már is elment addig a határig, a meddig mehetett; engedjen tehát most a képviselőház, hogy egyszer valahára vége legyen a vívzány-nak.

Kiss Albert ugyancsak a következőtosség követelményének tesz eleget, mikor elfogadja a törvényjavaslatot es az az óhajátja, hogy a képviselőház is következőtes maradjon; éppen ezért pártolja Wallasics miniszter indítványát.

Boda Vilmos mindenben hozzájárul a Kiss Albert felfogásához, Sréter Alfred es Molnár Antal szinten a miniszter álláspontjára helyezkednek, mire határozatiag kimondja a ? ?

A vallás szabadságról szóló törvényjavaslat 22—23—24. §§ ok mint III. fejezet eredeti szövegezésükben visszaállítatnak.

A záróhatározatok sorából törölt 26. §. eredeti szövegezésben visszaállítatik.

A II. fejezet címzénel „A jövőben törvényesen beendő felekezetről“ címre történt átváltoztatását a bizottság elfogadja.

A bizottság álláspontjának a képviselőház előtt leendő kifejtésével megbízzák Bessenyei Ferenc előadót.

Csáky Albin gróf elők indítványára ezután meg kimondják, hogy a javaslatnak az osztályok mellozésével leendő tárgyalást kéri a bizottság a képviselőháztól, mire

Zeleméry az ablakon nézte a berobogó két kocsi. Az elsőn a menyecske ilt Eleonórával, (ki mellesleg megjegyezze: lenem vette szeméit a Zeleméry ablakáról még egy ilyen lakadalomért se!) Vagányossy a társalgó nővel a másodikon.

— Egy kissé vénecske ugyan a Vagányossy huga, de annál szebb és érdekesebb a felesége! — e véleményt kozszkarta Zeleméry az első kocsin ülőkre. — Pompas dologom lesz; udvarolni fogok a leánynak, viszonyt szövköz a fiatal asszonygyal! Ugy se tudják itt, az Isten háta mögött, mi az a regény, no, majd rögtönzők én! Türelm ven medve, (Vagányossyt értette,) csak türelm!

S olyan jó izüen nevetett, mintha egy kedves barátja feleségének elcsabításáról volna szó. Pedig ők ellenségek.

Egy szombat reggel — par héttel az esküvő után — a szokotnál korábban kelt fel Vagányossy, alig volt öt óra, kiült a tornácra es pipázott, nézve a nap keltét, s azon gondolkodott, hogy az ő életnek egére is úgy jött fel a botdógnak napja, mégis csak jó az a zszony a háznál.

Merengéséből egy ficzkó zavarta f l, a ki most jött be a kapun, s hangos köszönés után egyenesen a szobába megy.

— Hova megyi fu? — tartóztatja fel a sáros csizmájú látogatót a tekintetes ur.

— Hát be.
— Aztán minek?
— Hat mert ugy volt parancsolva.
— Ki parancsolta meg?
— Hát azt mondta, a ki küldött, hogy ne kössem sz orrára senkinek.

— De kihez küldtek mézis? — türelmetlenkedett Vagányossy ur.
— Egy fejjér cselédhez. Levelt hoztam neki, de azt mondta, a ki küldött, hogy csak neki adjam oda.

— Kinek te?
— Hát a melyik előtt kötő van, a fején

Ime, másik sötét alak lép kertbe ... meg-megáll, mi

Ime, másik sötét alak lép kertbe ... meg-megáll, mi

ika a képviselőházban.

házi közoktatási bizottság... 10 órákor tartott ülését...

BELFÖLD.

A polgári házasság. Dr. Tóry Gusztáv igazságügyi miniszteri osztálytanácsos és dr. Lukács György belügyminiszteri titkár...

KÜLFÖLD.

Az osztrák kormányválság. Az osztrák kormány kebelében válság ütött ki...

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gőcsey egyesület Otthonában.

Ujdonságok.

Magyar száműzött hamvai idegenben. A Nagyvárad vasárnapi száma egy Hamburgban járó magyar ember levelét hozza...

Uj tázóltó laktanya.

A tázóltó laktanya, a mely jelenleg a N. Csapó utcán van...

Verekedés.

Tegnap este a N. Szapannos-utcán Kovács Dániel és Mészáros Imre hajcsárok valami felett összeveszttek...

Szerencsétlenség.

A Kossuth-utcában Berger Jenő építési vállalkozó napok óta egy házban dolgozott...

Vásári tolvajok.

Bárdi János hevesi illetőségű cigány egy egész karavánnal rándult le a debreczeni vásárra...

Öngyilkosság.

Marsalkó Sándor kőműves-tanonc, Marsalkó Mihály ácsmester fia, tegnap d. u. agyonlőtte magát...

Öngyilkosság.

Marsalkó Sándor kőműves-tanonc, Marsalkó Mihály ácsmester fia, tegnap d. u. agyonlőtte magát...

Öngyilkosság.

Marsalkó Sándor kőműves-tanonc, Marsalkó Mihály ácsmester fia, tegnap d. u. agyonlőtte magát...

Öngyilkosság.

Marsalkó Sándor kőműves-tanonc, Marsalkó Mihály ácsmester fia, tegnap d. u. agyonlőtte magát...

Beöthy Ödön

született 1796 december 3-án, meghalt, mint száműzött, 1854 december 7-én.

Színház.

Vasquez Molina grófnőnek tegnap estére jelzett hangversenye, a grófnő állítólagos betegsége miatt, elmaradván...

Meghívó.

A debreczeni ev. ref. tanítótestület f. hó 24-én azaz szerdán d. u. 4 órákor az ev. ref. egyház tanácstermében...

Hivatalos helyiség változása.

Május hó elsején a rendőri bejelentő hivatal, a mely eddig a Kossuth-utcán volt, a mostani mezőrendőrkapitányság helyiségébe költözködik át.

Nemzetiség ifjak Debreczenben.

A debreczeni jogakadémiaának jelenleg 4 román, 1 szerb, 1 olasz és 12 német hallgatója van...

A kártyajáték története.

1299-ben hozták divatba Olaszországban a kártyajátékot. 1320-ban már Németországban is nagyban járt az új játék...

Uj tázóltó laktanya.

A tázóltó laktanya, a mely jelenleg a N. Csapó utcán van, május hó 1-én a Kovács utcára tágas helyiségébe költöztetik...

Verekedés.

Tegnap este a N. Szapannos-utcán Kovács Dániel és Mészáros Imre hajcsárok valami felett összeveszttek...

Szerencsétlenség.

A Kossuth-utcában Berger Jenő építési vállalkozó napok óta egy házban dolgozott...

Vásári tolvajok.

Bárdi János hevesi illetőségű cigány egy egész karavánnal rándult le a debreczeni vásárra...

Öngyilkosság.

Marsalkó Sándor kőműves-tanonc, Marsalkó Mihály ácsmester fia, tegnap d. u. agyonlőtte magát...

Öngyilkosság.

Marsalkó Sándor kőműves-tanonc, Marsalkó Mihály ácsmester fia, tegnap d. u. agyonlőtte magát...

Öngyilkosság.

Marsalkó Sándor kőműves-tanonc, Marsalkó Mihály ácsmester fia, tegnap d. u. agyonlőtte magát...

Öngyilkosság.

Marsalkó Sándor kőműves-tanonc, Marsalkó Mihály ácsmester fia, tegnap d. u. agyonlőtte magát...

Öngyilkosság.

Marsalkó Sándor kőműves-tanonc, Marsalkó Mihály ácsmester fia, tegnap d. u. agyonlőtte magát...

Öngyilkosság.

Marsalkó Sándor kőműves-tanonc, Marsalkó Mihály ácsmester fia, tegnap d. u. agyonlőtte magát...

Öngyilkosság.

Marsalkó Sándor kőműves-tanonc, Marsalkó Mihály ácsmester fia, tegnap d. u. agyonlőtte magát...

Öngyilkosság.

Marsalkó Sándor kőműves-tanonc, Marsalkó Mihály ácsmester fia, tegnap d. u. agyonlőtte magát...

Öngyilkosság.

Marsalkó Sándor kőműves-tanonc, Marsalkó Mihály ácsmester fia, tegnap d. u. agyonlőtte magát...

Világga ment Széles körben

merték Debreczenben Csapó Ferencz építő mestert. Törekvő, szorgalmas iparos volt, a ki igen szegény sorsból küzdötte fel magát...

Papírsárkányok a tudomány

szolgálatában. Amerikában most papírsárkányokkal tesznek kísérleteket meteorológiai megfigyelések céljából.

Időjárás.

A magas légnyomás hezamosabb idő óta a kontinens keleti felében tartózkodik, de ma egy kisebb kiterjedésű maximum is mutatkozik Franciaország felett.

Gyászjelentés.

Idősb Bakos Pálné, Lebőh Mária s gyermekei: Bakos Pál, ev. ref. lelkész s neje, Némethi Amália; Bakos Kálmán, ev. ref. lelkész s neje, Szabó Ilona; Bakos Irma s férje, Szöllőssy János; Bakos Katalin s férje, Babós Károly; Bakos Anna s férje, Balogh Imre, a fájdalom leverő ezretével jelentjük, a szeretett férj s illetőleg a legjobb atya és nagyatya egyikének, id. Bakos Pálnak néhány napi betegsége után, életének 80-ik, boldog házasságának 58-ik évében, folyó 1895. ápril hó 22-én d. u. 5 órákor történt csendes elhunytat.

Öngyilkosság.

Marsalkó Sándor kőműves-tanonc, Marsalkó Mihály ácsmester fia, tegnap d. u. agyonlőtte magát. Valószínű, hogy betegsége melyet gyógyíthatatlannak vélt, kergette a halálba. Levelét is hagyott hátra, melyből azonban öngyilkosságának okára keveset, semmi sem tudható meg. A zavart fogalmazásu levél így hangzik: 'En nekem leszóltak az egekben: irigyektől soha meg nem menekülsz, büdössággal el tölük a másvilágra, ott lesz boldogságodnak fényugara. Apám, Anyám ne busjuljanak. Barátaim látogassak meg síromat. Mindazon által meghagyom, hogy a temetésem egyszerű legyen és engem ki ne terítsenek. Apám, anyám ne busjuljanak felkém nagyon meg egyszer, s ti barátim látogassatok meg síromat, mert titeket szerettelek! Isten áldjon meg benneteket.'

A kártyajáték története.

1299-ben hozták divatba Olaszországban a kártyajátékot. 1320-ban már Németországban is nagyban járt az új játék. 1387-ben Spanyolországban Kasztíliai János rendelkezést adott ki, hogy a pokol e találmányát minden áron ki kell irtani. A nevek csak 1430-tól kezdve szerepelnek a kártyákon. A treille-dame alatt Anjou Mariát, VII. Károly nejét értették. A carreau-dama Sorel Ágnes volt, a király kedvese. A pique-dame az orleansi szüzet ábrázolta s a coeur-dame nem volt más, mint bajor Izabeau, Károly király édesanyja. A négy király négy azon korbeli hercegről van elnevezve. A színek is voltaképpen katonai szímből voltak.

Uj tázóltó laktanya.

A tázóltó laktanya, a mely jelenleg a N. Csapó utcán van, május hó 1-én a Kovács utcára tágas helyiségébe költöztetik, a mely minden tekintetben szélszerűbb és alkalmasabb, mint a mostani helyiség.

Verekedés.

Tegnap este a N. Szapannos-utcán Kovács Dániel és Mészáros Imre hajcsárok valami felett összeveszttek. Mészáros Kovácsot egy nála levő zsebkéssel fején többször veszélyesen megszúrta. Kovácsot a kórházba, Mészárst pedig a rendőrség börtönébe szállították.

Szerencsétlenség.

A Kossuth-utcában Berger Jenő építési vállalkozó napok óta egy házban dolgozott. Ma reggel, a mint a munkások szorgalmasan dolgoztak, a csendet egy fájdalmas kiáltás verte fel. Tóth Ferencz munkás öszetört lábball fekiadt a földön. Egy az emeletről hullott óriási kődarab az éppen lenn dolgozó munkás lábára esett és azt teljesen összezsuzta. A szerencsétlen munkást beszállították ápolás végett a városi kórházba.

Vásári tolvajok.

Bárdi János hevesi illetőségű cigány egy egész karavánnal rándult le a debreczeni vásárra. A karaván szerente a vásárban Bárdi vezérése mellett és a kinek keze volt, az mind zsákmány után nézett. Tegnap azonban végre rajta vesztett a tolvaj vezer. Akkor csíptek el, a mikor idegen

zsebekben kotorászott és bekisérték feleségével

együtt a II. ker. rendőrkapitánysághoz. Ma történt meg a tolvaj kihallgatása. Egyenként nevezte meg enyveskezü társait, a kik vele együtt Hevesről rándultak le a debreczeni vásárra. A rendőrkapitány Buzás András, Farkas Balint, Kerekes Gábor nevű cigányokat Bárdival egyetemben — miután örök időre kitiltotta Debreczenből — kényszer utvallel haza toloncoltatta.

Papírsárkányok a tudomány

szolgálatában. Amerikában most papírsárkányokkal tesznek kísérleteket meteorológiai megfigyelések céljából. Eddy Williamnak hívják a tudóst, ki abból indult ki, hogy papírsárkányok segítségével már 2000 angol lábnyi magasságban is megállították a szél sebességét, most oly sárkányt készítet, mely kisebb súlyú tárgyakat is felvihet magával. A sárkány szalóképességét azzal fokozza, hogy a zsinagra helyenként kisebb sárkányokat erősít. Eddig az elmúlt nyáron a Blue-Hill observatoriumba egy kisebb szerkezetű melegező készülékkel tett kísérletet, melyet a sárkány felvitt magával. A hőfokon kívül a légáramlatok és forgószél irányát is meg lehetett állapítani. A kísérletezések kedvező eredménye folytán most már oly szerkezetű léglökők készülnek, melyek a levegőnek nyomását, hőfokát, szélességét és nedvességét is feljegyzik és egyuttal oly könnyűek, hogy a sárkányokat felviheti.

Időjárás.

A magas légnyomás hezamosabb idő óta a kontinens keleti felében tartózkodik, de ma egy kisebb kiterjedésű maximum is mutatkozik Franciaország felett. Az alacsony nyomás Irországtól nyugatra van. Az időjárás Európászerte túlnyomóan felhős; a lecsapódások általában csökkenőben vannak és tegnap csupán Angol-, Franciaországban és A pesekben volt kevés eső. A hőmérséklet eloszlása változatlan. Hazánkban az idő szárazabbra fordult, a mennyib n tegnap csak elvétve esett csekély eső. Az ég jobbara borus, a hőmérséklet pedig közel van a normálishoz.

Gyászjelentés.

Idősb Bakos Pálné, Lebőh Mária s gyermekei: Bakos Pál, ev. ref. lelkész s neje, Némethi Amália; Bakos Kálmán, ev. ref. lelkész s neje, Szabó Ilona; Bakos Irma s férje, Szöllőssy János; Bakos Katalin s férje, Babós Károly; Bakos Anna s férje, Balogh Imre, a fájdalom leverő ezretével jelentjük, a szeretett férj s illetőleg a legjobb atya és nagyatya egyikének, id. Bakos Pálnak néhány napi betegsége után, életének 80-ik, boldog házasságának 58-ik évében, folyó 1895. ápril hó 22-én d. u. 5 órákor történt csendes elhunytat. A boldogult hideg tetemét, f. évi ápril 24-én, d. u. 2 órákor ref. egyh. szertartása szerint foguak örök nyugalomra tétetni a mihálydi sírkertbe. Mely végtesítességtételre a boldogult rokonait és öméroseit bánatos szívvel meghívjuk, a fent nevezett kesergő özvegy és gyermekek, az unokák nevében is, Mihálydi. 1895. ápril hó. A temetést Dankó M. temetkezési intézete rendezi.

Öngyilkosság.

Marsalkó Sándor kőműves-tanonc, Marsalkó Mihály ácsmester fia, tegnap d. u. agyonlőtte magát. Valószínű, hogy betegsége melyet gyógyíthatatlannak vélt, kergette a halálba. Levelét is hagyott hátra, melyből azonban öngyilkosságának okára keveset, semmi sem tudható meg. A zavart fogalmazásu levél így hangzik: 'En nekem leszóltak az egekben: irigyektől soha meg nem menekülsz, büdössággal el tölük a másvilágra, ott lesz boldogságodnak fényugara. Apám, Anyám ne busjuljanak. Barátaim látogassak meg síromat. Mindazon által meghagyom, hogy a temetésem egyszerű legyen és engem ki ne terítsenek. Apám, anyám ne busjuljanak felkém nagyon meg egyszer, s ti barátim látogassatok meg síromat, mert titeket szerettelek! Isten áldjon meg benneteket.'

A kártyajáték története.

1299-ben hozták divatba Olaszországban a kártyajátékot. 1320-ban már Németországban is nagyban járt az új játék. 1387-ben Spanyolországban Kasztíliai János rendelkezést adott ki, hogy a pokol e találmányát minden áron ki kell irtani. A nevek csak 1430-tól kezdve szerepelnek a kártyákon. A treille-dame alatt Anjou Mariát, VII. Károly nejét értették. A carreau-dama Sorel Ágnes volt, a király kedvese. A pique-dame az orleansi szüzet ábrázolta s a coeur-dame nem volt más, mint bajor Izabeau, Károly király édesanyja. A négy király négy azon korbeli hercegről van elnevezve. A színek is voltaképpen katonai szímből voltak.

Uj tázóltó laktanya.

A tázóltó laktanya, a mely jelenleg a N. Csapó utcán van, május hó 1-én a Kovács utcára tágas helyiségébe költöztetik, a mely minden tekintetben szélszerűbb és alkalmasabb, mint a mostani helyiség.

Verekedés.

Tegnap este a N. Szapannos-utcán Kovács Dániel és Mészáros Imre hajcsárok valami felett összeveszttek. Mészáros Kovácsot egy nála levő zsebkéssel fején többször veszélyesen megszúrta. Kovácsot a kórházba, Mészárst pedig a rendőrség börtönébe szállították.

Szerencsétlenség.

A Kossuth-utcában Berger Jenő építési vállalkozó napok óta egy házban dolgozott. Ma reggel, a mint a munkások szorgalmasan dolgoztak, a csendet egy fájdalmas kiáltás verte fel. Tóth Ferencz munkás öszetört lábball fekiadt a földön. Egy az emeletről hullott óriási kődarab az éppen lenn dolgozó munkás lábára esett és azt teljesen összezsuzta. A szerencsétlen munkást beszállították ápolás végett a városi kórházba.

Vásári tolvajok.

Bárdi János hevesi illetőségű cigány egy egész karavánnal rándult le a debreczeni vásárra. A karaván szerente a vásárban Bárdi vezérése mellett és a kinek keze volt, az mind zsákmány után nézett. Tegnap azonban végre rajta vesztett a tolvaj vezer. Akkor csíptek el, a mikor idegen

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Table with 2 columns: Date and Play Name. Apr. 23-án: Rip-Rip - Operette. Apr. 24-én: Erdő szépe - Dráma. Apr. 25-én: Télen - Népszínmű. Apr. 26-án: Troubadour - Operette. Apr. 27-én: Buborékok - Operette. Apr. 28-án: Nagypó - Vizvári első vendégfőléptével.

TORVÉNYSZÉK.

A László malom szennyes. A nagyváradi kir. törvényszék a László-malom ügyében vizsgálati fogságban levő Konda Samut, Feldheim Israel és Edelmann Márkot, vád alá helyezte. Eszerint mindhármat okirat-hamisítás büntette miatt helyezik vád alá. Konda Samu ellen fentartották a vizsgálati fogságot, míg Feldheimot és Edelmant a törvényszék azonnal szabaddá helyezte. A vádhatározat ellen a vádlottak felebbezést jelentettek be.

Közgazdaság.

A sertésárusokélméi csarnok jelentése. Április 20. a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1 Öreg nehez (párónkint — 400 klgon felül sulyban) 40.—40 1/2.— 2. Öreg közép (párónkint 300—400 klg sulyban) 40.—40 1/2.— 3. Fialat nehez (párónkint 320 klgon felül sulyban) 41.—41 1/2.— 4. Fialat közép (párónkint 251—320 klg. sulyban 42 1/2.—43.— 5. Fialat könnyű (párónkint 250 klgmig terjedő sulyban) 46.—47.— 6. Magyar szedett: 1. Nehez (párónkint 280 áron felül sulyban) 40.—41 1/2.— 7. Közép (párónkint 220—280 klgm. sulyban) 42.—42 1/2.— 8. Könnyű (párónkint 280 klgm. sulyban) 46.—47.— 9. Nehez (párónkint 280 klgm. sulyban) 42.50—43.— 10. Közép (párónkint 220—280 klg. sulyban) 41.50—42.— 11. Könnyű (párónkint 220 klgm. sulyban) 40.—41.— Sertés létszám április 19 napján volt készlet 140,244 darab.

Főszerkesztő: Sinyay Gyula. Felelőszerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. (Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

Tengerész-öltönyök
4-9 éves fiúknak (különlegesség) 8 frt, csel-szerű iskolaöltönyök 5 frt 50 kr, éppugy felnőtt fiatal urak részére dus választékban kaphatók.

Neumann M.
budapest-bécsi cégnél Debreczen, főtéren, a magyar kir. postával szemben. Vidéki megrendelés után vét mellett eszközöltetnek. Magának felül árak szívesen kicseréltetnek. (5.)

KARDOS LÁSZLÓ

Kossuth-utca.

Ajánlja:

csipke, szövet, Chenilia függőnyeit, ablak vitrageait,

valamint nagyválasztékot tart

ágy- asztalterítőkből

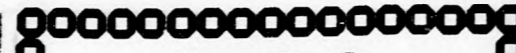
ablakköz függönyökből (napellen).

Különcsen megemlítendő az

amerikai gördülő függönyök,

melyek minden külön szerkezet nélkül bárhol megállanak, a **legszűkebb** ablakokban is megtérnek.

Ily függöny természetben látható az üzletben. 2 (168.)

Eredeti

oberndorf, olajbogyó, buczok, mammut

répamagvakat

csakis Quedlinbergi, ólomozott 50 kilós zsákokban legjutányosabb termelő árak mellett, ajánlanak budapesti raktárukból

Ormai és társa,

Budapest, Teréz-körút 40 (157.)

Árverési hirdetmény.

A „Takarék és hitelintézet r. t.” zálogházában 1894. év November havában elzalogosított, illetve 1895. év Február végéig lejárt 29.389—32.366 és a három hónál rövidebb idő alatt lejárt 32.739, 32.888, 32.925, 32.942, 33.990, 35.000, 35.011, 35.126 számú zálog tárgyak közül azok, a melyek ki nem váltatnak, vagy meg nem hosszabbítatnak f. 1895. Május hó 8-án d. u. 2 órakor a zálogház helyiségében elárvereztetnek.

Az árverés napján a zálogtárgyak kiváltása vagy meghosszabbítása d. e. 11 és fél óráig eszközölhető.

Az igazgatóság.

Mi az a PURINAL?

**PURINAL
PURINAL
PURINAL
PURINAL
PURINAL
PURINAL**

VOJTEK ÉS WEISZ ARADOM

a legjobb és legbiztosabb táplálék, szer, mely a szervezetet tisztán tartja, és a legújabb és legbiztosabb táplálékot tartalmazza. — mielőtt is a legjobban ajánlható mind az orvosnak, kiknek eddig rendszeresen ajánlata. Jelenlegi kony. közhíjást okozott, mivel a számtalan esetben lett ki-probálva, és jóságra mindegyik által elismeretelt. A vásárlásánál tekintve, hogy számtalan tisztító szer létezik, kerjük mindig ezeket elidőtölteni.

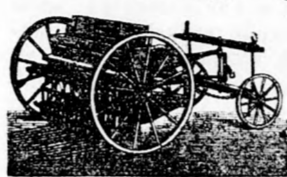
— kéri, s csakis ilyen előfordulni, mivel a ruhák tisztításánál csakis a Purinal nyújt biztos sikert.

kapható minden előkelőbb üzlet és gyógyszerárúban. Üvege csak 25 kr.

Bauer és Társa Debreczenben

N.-Péterfia-u. 871. sz. (telefon összeköttetés.)

Gazdasági gépgyár — kútfurási vállalat és

Clayton & Shuttlewort angol gépgyárosok

képviselője.

A jelen évszakra ajánl, könnyen kezelhető

„Planet jr.” tengeri lökapát ;
Kolumbia szabadal. sorbavetőgépet.

Egyetemes **aczel ekét** ugym. lánczos ekét, mindennemű más gazdasági gépet, továbbá legjobb

Peronospora szőlőpermetezőket

és első minőségű rézgálicot, a legjutányosabb árak mellett.

Teljes tisztelettel

Bauer és Társa.

„DEBRECZEN” NYOMDÁJA

(FÓTÉR 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)
teljesen újonnan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:
takarékpénztári, kereskedelmi

üggyévi és községi nyomtatványokat.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KÉSZIT:

Gyászjelentéseket, bál- és lakodalmi meghívókat.

**ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT,
TANCRENDEKET és ÉTLAPOKAT.**

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések ERDÉLYI ISTVÁN nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánk, hol északkeleti Magyarország legrégebb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN”,

és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szíves pártfogásába.

Izléses kiállítás!
Jutányos árak

Izléses kiállítás!
Jutányos árak!

Hirdetések a „DEBRECZEN” című lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SZÁMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET,
bor- és rum-vignetteket, falragaszokat,
MINDENMŰ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET.

Vidék megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

FOLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással

jutányos árakon.

Bírósági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Előfizetési árak
helyben, vagy postán küldve
Égész évre 10 frt
Félévre 5
Negyedévre 2
Egy óra 1
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden
emely a szerkesztőségbe érkező
bermunka külföldi
Előfizethető helyben
Feltétlenül K. Lajos Könyvtároskodó
és a kiadóhivatalban (Fótér) kell
szólítani.

Hadköte

(Sz. S.) A sok
mikor a besorozandó
számát olvassuk, önk
más gondolat tolul
ez így, hogy a hirtelen
feltűnően közlik, ha
anyag — kitűnő volt

Mi is szeretnők
berünk lenne a katonák
kalmak; nem azért, hogy
szám és így a súlyos
sék, hanem azon okok
mes, terhes életben
megélhetés nehézsége
het meg leginkább, a
a ki katonának bevé

Látjuk a közélet
fiatalok annyira csele
tonai szolgálata, de
dó munkásságra sem
leginkább kitérnek
menny akkor, midőn
zás elé állítatik. Ilyen
látszik valójában, hogy
nak milyen csekély
mas a katonaszkodás

Eleink olyan emb
elbirták a nehéz
szembe néztek a leg
kul is, de az életben
ket. A mai ifjuság ugy
nem is az edzett, mi
kái volna. Valóban,
ha még tovább is eke
moru idők következ

A magyar nemz
sa gondolkodóba eji
eme sajnos jelenség
tudják fogni, de nem
ember képes belátni az
nyomorúságos állapot
mésziesnek tartják a
sát, ismét sokan pedig
keresik azon módot,
zetet a satnyulástól me

A „DEBRECZEN”

Az inquisitio

— Irta: Poe Edgar Fordító
Nagyon kimerültem,
zás hosszú lelki gyötrelm
tetek, és midőn végre a
és meg-nyedtek, hogy fel
azt éreztem, hogy eszmé
ben van Az itélet — ama
itélet — volt az utolsó,
megmaradt fülémben.

A mi még aztán bes
csak egy határozatlan, za
folyt össze, mely engem
rajlására emékeztetel. De
tartott, mert aztán, mintha
volna minden. Ellenben lát
ideig használhattam. De
tulozva láttam mindent! L
tözött bírák ajkair. Milyen
nek tüntek fel — fehérebb
lyekre ezen szavakat írom,
re voltak összeszorítva, kif
kerülhetetlen szigorúságát
reimeket fel nem vevő hi
Még mintha látnám mozgás
egyes betűit hangoztatják,
mert azután több hang n
lázás rémület e néhány pe
szem, a mint a sötét függő
észrevehetőleg meglebbenne
tan arra az asztalon lévő h
ra tekintek. Eainte ugy érz
sudar, fehér anyagok meg
tam és megkarnának ment
telen halálos gyöngöséget er
ugy meg-nyedtek, mintha vil
tették volna meg. A resz
lángoló fejű értelmetlen al
át, melyektől, belátom, hi
És most képzeletemben, min